

Dâru'l-Erkam: Kalplerin İmar Edildiği İlk Dergâh

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm. Bismillâhirrahmânirrahîm.
Elhamdülillâhi Rabbi'l-âlemîn. Vessalâtü vesselâmü alâ Resûlinâ Muhammedin, Habîbi Kalbinâ
ve Tabîbi Kulûbinâ, ve alâ âlihî ve sahbihî ecmaîn.
Allâhümme salli ve sellim alâ Seyyidinâ Muhammedin Hâtemi'n-Nebiyyîn, ve alâ cemîi ihvânihî
mine'n-Nebiyyîne ve'l-Mürselîn, Seyyidinâ Âdem, Seyyidinâ İdrîs, Seyyidinâ Nûh, Seyyidinâ Hûd,
Seyyidinâ Sâlih, Seyyidinâ İbrâhîm, Seyyidinâ Lût, Seyyidinâ İsmâîl, Seyyidinâ İshâk, Seyyidinâ
Ya'kûb, Seyyidinâ Yûsuf, Seyyidinâ Eyyûb, Seyyidinâ Şu'ayb, Seyyidinâ Mûsâ, Seyyidinâ Hârûn, Seyyidinâ Dâvûd, Seyyidinâ Süleymân, Seyyidinâ Yûnus, Seyyidinâ İlyâs, Seyyidinâ
Elyesa, Seyyidinâ Zülkifl, Seyyidinâ Zekeriyâ, Seyyidinâ Yahyâ, Seyyidinâ Îsâ, Salâten dâimeten bi devâmi Mülkike ve ekrimhüm bi ecameli selâmike ve rıdvânike.

Bugün burada, bu mübarek buluşmamızda niyetimiz, Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem hayatından mühim bir kesiti anarak ondaki hikmetleri idrak etmek, kalplerimizi nurlandırmaktır. Cenâb-ı Hak, bu niyetimizi halis eylesin, anlattıklarımızı ve dinlediklerimizi kendi nefislerimize ve kalplerimize faydalı kılsın. Bugün Mekke'nin o kavurucu sıcaklarına, ama o sıcaklıktan daha yakıcı bir küfür ateşinin hüküm sürdüğü o zorlu günlere gideceğiz. Öyle bir zaman dilimi ki, insanlık onuru ayaklar altında, vicdanlar taşlaşmış, Kabe'nin içi putlarla dolmuş... Güçlünün zayıfı ezdiği, kız çocuklarının diri diri toprağa gömüldüğü, merhametin çöle döndüğü o Cahiliye karanlığında bir "Sığınak" arayacağız. "Cahiliye, sadece bir zaman dilimi değil, bir zihniyettir.". İşte o zihniyetin en koyu olduğu anda, Hira'dan inen "Oku!" emriyle bir güneş doğdu. Ama bu güneşi boğmak isteyenler vardı. Ebu Cehiller, Ebu Lehebler, Ümeyye bin Halefler... Müminlere sokakları dar ettiler, nefes aldırmadılar. Peki, Allah Resulü sallallahu aleyhi ve sellem ne yaptı? Vazgeçti mi? Hayır! O, bir strateji, bir "Diriliş Merkezi" inşa etti. Bugün sizlere o merkezi, o evi, o "İslam'ın İlk Okulu"nu, tasavvuf büyüklerinin deyimiyle "İlk Tekke"yi, yani **Dâru'l-Erkam**'ı anlatacağım. Çünkü Sahabe neslinin yaşadığı tecrübeler, bizler için hem akıllara hem kalplere hitap eden kutlu bir rehberdir.

EVİN SAHİBİ VE STRATEJİK SEÇİM

Resûlullah Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem kırk yaşında peygamberlikle vazifelendirildi. İlk vahiy geldikten sonra önceleri tebliğini açıktan değil, seçtiği yakın insanlara **gizlice** yaptı. Zira Mekke toplumu putperest inançlarına çok bağlıydı ve şirk bataklığından kurtuluşa çağrı, onlara göre büyük bir tehdit idi. Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem önce en yakınlarını, emin bulduklarını İslam'a davet etti. Bu ilk Müslümanlar arasında Hz. Hatice validemiz, çocuk yaştaki yeğeni Hz. Ali, azatlı kölesi Zeyd bin Harise ve sadık dostu Hz. Ebubekir (Allah hepsinden razı olsun) vardı. Hz. Ebubekir (r.a.) Müslüman olur olmaz etrafındaki güvendiği kimselere İslam'ı

anlattı; böylece Osman bin Affân, Zübeyr bin Avvâm, Abdurrahman bin Avf, Sad bin Ebî Vakkas, Talha bin Ubeydullah gibi birçok değerli isim kısa sürede imana geldi. İslâm nurunu ilk kabul eden bu yiğit insanlar, henüz çok az sayıdaydılar.

Başlangıçta mü'minler ibadetlerini ve Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'den aldıkları dersleri gözlerden uzak yapmaya çalışıyordu. Ne var ki İslam'ın nurunu tamamen gizlemek mümkün değildi. Bir süre sonra Yüce Allah Peygamberi Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'e **"Artık emrolunduğun şeyi açıkça söyle; müşriklere aldırış etme"** buyurdu (Hicr Sûresi, 15:94). Bu emirle Efendimiz davetini aşikâr etmeye başladı. Safâ tepesine çıkarak bütün akrabalarına "Ey Kureyş topluluğu!" diye seslendi ve onları Allah'ın azabına karşı uyarmaya koyuldu. Fakat daha ilk açık tebliğinde amcası Ebû Leheb başta olmak üzere müşrikler kendisine karşı çıktılar. Ardından gelen günlerde Mekkeli putperestlerin, özellikle de kabilesinin ileri gelenlerinin Müslümanlara baskısı gitgide arttı.

Yeni iman eden zayıf ve köle durumundaki kimselere **işkence** etmeye başladılar. Meselâ Ammar bin Yâsir (r.a.) ve ailesi, sırf "Rabbimiz Allah'tır" dedikleri için korkunç eziyetlere mâruz kaldılar. Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, işkence altında inleyen Yâsir ailesine teselli veriyor, **"Sabredin ey Yâsir ailesi! Şüphesiz buluşma yeriniz cennettir"** diyordu Ne acıdır ki baba Yâsir (r.a.) işkenceler neticesinde şehit düştü. Eşi Sümeyye (r.a.) ise Ebû Cehil'in insanlık dışı zulmüne uğrayarak can verdi; İslam uğrunda şehit olan **ilk kadın** olma şerefine erdi. İşte mü'minler böyle ağır imtihanlardan geçiyordu. Onların bu sabrı ve fedakârlığı karşısında Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in yüreği parçalanıyor, bir taraftan da ümmeti için Allah'a dua ediyordu.

Bu şartlar altında, Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem hem Müslümanları emniyetli bir ortamda eğitip ibadet ettirebileceği, hem de yeni gelen insanlara İslam'ı anlatabileceği **güvenli bir mekân** arayışına girdi. Artık sayıları 30'u aşan mü'minlerin düzenli bir şekilde toplandığı, uzak gözlerden ırak bir yer gerekiyordu. İşte bu noktada **Erkam bin Ebû'l-Erkam** adında bir sahabinin evi imdada yetişti.

Önce şu soruyu soralım: Neden Erkam? Neden Ebu Bekir'in evi değil, neden Peygamberimizin sallallahu aleyhi ve sellem kendi evi değil de Erkam b. Ebi'l-Erkam?

Kaynaklara, İbn Sa'd'ın *Tabakât*'ına, İbn Hişam'ın *Sîref*'ine baktığımızda hayret verici bir tabloyla karşılaşırız. Erkam b. Ebi'l-Erkam (r.a.), bu evi İslam'a açtığında kaç yaşındaydı biliyor musunuz? 80 yaşında, ununu elemiş eleğini asmış bir ihtiyar değildi. Henüz 17-18 yaşlarında, bıyıkları yeni terlemiş bir delikanlıydı!.

Üstelik babası Ebu'l-Erkam, Mahzumoğulları'nın ileri gelenlerindendi. Yani Ebu Cehil ile aynı kabileden! Müşriklerin aklının ucundan bile geçmezdi; "Muhammed (s.a.v.), burnumuzun dibinde, düşmanın kabilesinden zengin bir gencin evinde karargâh kuracak!" İşte bu, Resulullah'ın (s.a.v.) ferasetiydi. Artık Müslümanlar orada toplanacak, eğitimlerini orada alacak ve ibadetlerini nisbeten huzur içinde orada yapacaklardı.

Erkam (r.a.), Safa Tepesi'nin eteklerindeki bu evi, bütün tehlikeleri göze alarak Allah'ın Resulü'ne hibe etti. "Ya Resulallah! Evim evindir, canım canındır" dedi. Erkam olmak; konforu, zenginliği, rahatı elinin tersiyle itip, "Davam!" diyebilmektir.

Kaynaklarımız der ki, **Resûlullah (s.a.v.) Mekke'de Safâ tepesi eteğindeki bu evi kendine ikametgâh edindi; burada bir yandan ashâb-ı kirâma dinî bilgiler öğretiyor, bir yandan da ilâhî gerçeği arayan insanları İslam'a davet ediyordu.** Gelenlere Kur'ân-ı Kerîm ayetlerini

okuyor, onlarla birlikte gizlice namaz kılıyordu. **Bu faaliyetlerin sonucunda birçok kimse Müslüman oldu ve Hz. Ömer de İslamiyet'i burada kabul etti.** Erkam (r.a.)'ın oğlu Osman (r.a.) babasının bu evle ilgili şöyle dediğini aktarıyor: *"Babam Erkam, İslam'a giren yedinci kişiydi. Safâ tepesinin yanındaki evi, İslam'ın ilk zamanlarında Resûlullah (s.a.v.)'in insanları İslam'a davet ettiği yer oldu. Birçok kimse orada Müslüman oldu, içlerinde Ömer bin Hattab da vardı. Bu yüzden o eve Dârü'l-İslâm adı verildi."* Gerçekten de Darü'l-Erkam, İslam'ın beşiği, ilk tohumların fidana durduğu yerd. Öyle ki, daha sonraları İslam tarihi kaynakları, sahabelerin iman ediş vakitlerini "Resûlullah'ın Darü'l-Erkam'a girmesinden önce veya sonra" diye sınıflandırmıştır. Bu eve girmek, adeta İslam'ın ilk safına katılmak anlamına geliyordu.

Resûlullah (s.a.v.)'in Darü'l-Erkam'a geliş tarihi nübüvvetin 4. yılı olarak kabul edilirse de bu doğru değildir; Erkam'ın ilk müslümanlardan olması sebebiyle bu tarihi bi'setin 1. yılının ilk ayları olarak kabul etmek gerekir. Efendimiz (s.a.v.), nübüvvetin 6. yılı Zilhicce ayında Hz. Ömer Müslüman olduktan sonra Darü'l-Erkam'dan ayrılmıştır. Görüldüğü gibi, yaklaşık 6 yıl boyunca Darü'l-Erkam, İslam davetinin üssü olmuştur. Bu süre zarfında Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, gündüzleri Mekke'de tebliğ vazifesini ifa ediyor, müşrik ileri gelenleriyle görüşüyor, kabilelere İslam'ı anlatıyordu. Fakat akşam olup karanlık çökünce, mü'minler birer birer Safâ yakınındaki bu eve sığınıyorlardı. Gündüzün çile ve ıstıرابı, gece Darü'l-Erkam'ın huzurlu atmosferinde rahmete dönüşüyordu.

EGİTİM MÜFREDATI: Akıl, Kalp ve Ruhun İnşası

O evin kapısından içeri girdiğimizi hayal edelim... İçeride "İman" var, içeride "Kardeşlik" var, içeride "Vahiy" var.

Orada üç temel ders işleniyordu:

1. **Sağlam bir Akide (İman):** Putların zihinlerden silinmesi.
2. **Zihni Eğitim (İlim):** İnen ayetlerin ezberlenmesi ve yazılması.
3. **Ruhi Eğitim (Nefis Terbiyesi):** Gece ibadeti ve tezkiye.

1. İnen Ayetlerin Sırrı ve Rûhu'l-Beyân Yorumu: O günlerde inen surelere bakın: *Müzzemmil* ve *Müddessir*. **"Ey örtüsüne bürünen! Geceleyin kalk..."** (Müzzemmil, 1-2). İsmail Hakkı Bursevî Hazretleri, *Rûhu'l-Beyân* tefsirinde bu ayetleri şerh ederken der ki: "Gecenin inşası olmadan, gündüzün ihyası olmaz.". Dârü'l-Erkam talebeleri, gündüzleri Mekke sokaklarında hakaret görüyor, taşlanıyor, işkence çekiyordu. Ama gece oldu mu? O evin içinde "Gece Dervişleri"ne dönüşüyorlardı. Gözyaşlarıyla seccadelerini ıslatıyor.

Alak Suresi'nin ilk ayetleri orada talim ediliyordu: **"Yaratan Rabbinin adıyla oku!"** Bu, sadece satırları okumak değil, kainatı okumak, insanı okumak, hadiseleri Allah'ın adıyla yorumlamaktı.

2. Tasavvufi Boyut: İlk Dergâh ve Halvet der Encümen Tasavvuf büyüklerimiz, İmam-ı Rabbani (k.s.), Nakşibendi yolunun uluları, bu evi manevi yollarının "membai" (kaynağı) olarak görürler. İmam Rabbani *Mektubat*'ında sahabenin üstünlüğünü anlatırken, onların "Sohbet-i Nebevi" ile boyandığını söyler. İşte o sohbetin merkezi burasıdır.

Burada "Halvet der Encümen" sırrı yaşanıyor. Yani "Halk içinde Hak ile beraber olmak."

Bedenleri çarşıda pazarda ticaret yaparken, kalpleri Dârü'l-Erkam'daki o nurdan ayrılmıyordu.

Erzurumlu İbrahim Hakkı Hazretleri *Marifetname*'sinde, insanın kemâlâtı için "az yemek, az uyumak, az konuşmak ve uzlet" düsturlarını sayar. Dârü'l-Erkam, işte bu riyazetin ilk uygulandığı yerd.

Muhyiddin İbnü'l-Arabî (k.s.), *Fütûhât-ı Mekkiyye*'sinde ve diğer eserlerinde, manevi

hiyerarşiden bahsederken "Kırklar" (Ricalü'l-Erbain) kavramına değinir. Bazı arifler,

Dârü'l-Erkam'daki 40 sahabenin, kıyamete kadar gelecek olan "Kırklar Meclisi"nin ruhani

temelini attığını söylerler. Bu sayı tesadüf değildir. İnsanın olgunluk yaşı 40'tır, Hz. Musa'nın Tur'daki bekleme süresi 40'tır, Dâru'l-Erkam'ın kemale ermesi 40. kişiyle olmuştur.

Darü'l-Erkam öyle bir yerdi ki daha sonra İslam tarihi onu **İlk İslam Mektebi** olarak anmıştır. Orası, adeta ilk medrese, ilk tekke, ilk sohbet halkası idi. Nitekim bir kaynakta şöyle geçer: *"Allah Resûlü (s.a.v.) orada öğretmen, ilk Müslümanlar da talebeydi; bu anlamda Erkam'ın evi İslam'ın ilk okulu, ilk üniversitesi sayılır"*. Başka bir rivayette de *"Müslümanlar burada korku ve işkence olmadan toplanıp namaz kılıyor, İslam'ı öğreniyorlardı; Darü'l-Erkam fiilen İslam'ın ilk medresesi olmuştur"* denilir. Düşünün ki, bu ev Kâbe-i Muazzama'ya birkaç dakikalık mesafedeydi, ama müşriklerin kalabalığı arasında fark edilmeden girip çıkmak mümkündü. **Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem her gelen vahyi orada ashabına öğretiyor, birlikte tefsir edip müzakere ediyorlardı.** Hatta bazı kaynaklar, Kur'an-ı Kerim'den Enfâl Suresi 64. ayetin – meâlen **"Ey Peygamber! Allah sana ve seninle beraber iman edenlere kâfidir"** – ilk defa orada nazil olduğunu bildirir. Düşünebiliyor musunuz, sayıları birkaç düzineyi ancak bulan mü'minlere Cenâb-ı Hakk "Allah size yeter" diyerek ilahi destek vad ediyor! Bu ayet onların yüreğine nasıl bir güç vermiştir kim bilir... Gerçekten de Darü'l-Erkam'da inen veya öğretilen her bir ayet, oradaki mü'minlerin îmanını billurlaştırıyordu. Gelen vahiyler, putperestlerin tehditlerine rağmen mü'minlerin korkularını silip süpürüyordu. Yüce Allah, Ashâb-ı Kirâm'ı adım adım terbiye ediyor; sonraki büyük vazifelere burada hazırlıyordu.

Burada "ilim" kelimesi, klasik medrese tasnifinden ziyade, hayatın içinde pratik edilen bir **"İnşa İlmî"** olarak anlaşılmalıdır.

Akide ve Marifetullah İlmî (İnanç İnşası)

Dâr'ul Erkam'ın birinci önceliği, zihinlerdeki yanlış "ilâh" tasavvurunu yıkıp yerine sahih "Allah" inancını koymaktı.

- **İşlenen Konular:**
  - **Rabb Kavramının Tanımı:** "Rabb" nedir? Sadece yaratan değil, yöneten, terbiye eden ve hüküm koyan Allah.
  - **Esmâ-i Hüsnâ Talimi:** Alak Suresi'ndeki "Rab, Halık (Yaratan), Ekrem (Cömert)" isimleri üzerinden Allah'ı tanıma dersleri.
  - **Tevhidin Sosyal Boyutu:** "La ilahe illallah" demenin Mekke yönetimine (Ebu Cehil düzenine) "Hayır" demek olduğu bilinci.

Nefis Terbiyesi ve Tasavvufî İlimler (Tazkiye)

Tasavvufun temeli olan "Nefis Tezkiyesi", bu evde bizzat Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem gözetiminde uygulanmıştır.

- **İşlenen Konular:**
  - **Sabır ve Direniş:** Kalem Suresi 48. ayet ("**Sen Rabbinin hükmüne sabret, balık sahibi Yunus gibi olma**") ışığında, acele etmemek, ye'se düşmemek ve işkencelere karşı aktif sabır eğitimi.
  - **Gece İbadeti (Teheccüd):** Müzzemmil Suresi'nin emriyle gecenin yarısını ibadetle geçirmek. Bu, iradeyi çelikleştiren en büyük dersti.
  - **Tevekkül ve Teslimiyet:** "Hasbunallah ve ni'mel vekil" sırrına erişmek.

- **Sıdk ve Samimiyet:** İçi dışı bir olmak (Zümer Suresi 14. Ayet).

Kur'an İlimleri ve Okuma-Yazma

Dâr'ul Erkam, ümmi bir toplumun "Okuyan" bir topluma dönüştüğü yerdir.

- **Faaliyetler:**

- Yeni inen ayetlerin ezberlenmesi.
- Vahiy katipleri (Hz. Ali, Hz. Osman, Zeyd b. Sabit gibi o dönem orada olanlar) tarafından ayetlerin kemik, deri parçalarına yazılması.
- **Tefekkür Dersleri:** Ayetlerin sadece lafzını değil, manasını ve kainattaki karşılığını düşünmek.

Dâr'ul Erkam'da Edilen Sohbetler ve Sorulan Sorular

Bu evde sadece monolog yoktu; sahabenin dertlerini, korkularını ve meraklarını açtığı interaktif bir "**Sohbet-i Nebevi**" vardı. Kaynaklara yansıyan soru ve gündemler şunlardır:

- Soru 1: "Neden Çekiyoruz?":
Sahabeler, "Biz Allah'ın yolundayız ama neden açız, neden işkence görüyoruz? Müşrikler ise neden refah içinde?" diye soruyorlardı.
  - Cevap: Ankebut Suresi ve benzeri ayetlerle "İmtihan Sırrı" anlatılıyor, dünyanın bir ücret yeri değil, hizmet yeri olduğu işleniyordu. "**Yoksa sizden öncekilerin başına gelenler sizin de başınıza gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız?**" Kendisine nimet verilenler elbet imtihana tabi tutulurlar.
- Soru 2: "Ailemizle İlişkimiz Ne Olacak?" (Sosyal Fıkıh):
"Babam müşrik, eşim iman etmedi. Onlarla aynı evde nasıl yaşayacağım? Onlara itaat etmeli miyim?"
  - Cevap: "**Anne-baba kafir de olsa onlara dünyada iyi davran**" (Lokman, 15) dengesi öğretiliyor, ancak inanç konusunda taviz verilmemesi (Velâ ve Berâ) anlatılıyordu.
- Soru 3: "Akıbetimiz Ne Olacak?" (Gayb ve Umut):
Müminlerin sayıca çok az olduğu o günlerde, geleceğe dair umutsuzluk anlarında Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, Bizans ve Sasani'nin hazinelerini müjdeliyor, vizyonlarını Mekke'nin dar sokaklarından cihan hakimiyetine çıkarıyordu.
- Soru 4: "Geçmiş Peygamberlerin Hali":
Yusuf Suresi, Yunus Suresi gibi kıssalar anlatılarak, "Yalnız değilsiniz, tarih boyunca hakikat yolcuları hep bu çileyi çekti" mesajı veriliyordu.

Dâr'ul Erkam'da Okunan Temel Sureler Listesi

Bu evde "Ders Kitabı" olarak okutulan ve üzerinde derin analizler yapılan sureler şunlardır:

1. **Alak Suresi:** Bilgi, yaratılış ve Allah'a itaat.
2. **Müzzemmil Suresi:** Gece eğitimi, Kur'an'ı tertil ile okuma, manevi dolum.
3. **Müddessir Suresi:** Kalkma, uyarma, temizlenme ve aktif tebliğ.
4. **Kalem Suresi:** Ahlak, sabır ve mümin karakteri.

5. **Duha ve İnşirah Sureleri:** Psikolojik destek, göğüs genişliği ve zorlukla beraber kolaylığın olduğu müjdesi.
6. **Asr Suresi:** Zaman bilinci ve hüsrandan kurtuluş reçetesi.

TALEBELER: Yıldızlar Topluluğu ve Kardeşlik Devrimi

Peki, kimdi bu evin talebeleri? Bir yanda Mekke'nin en soylusu **Hız. Ebu Bekir**, diğler yanda Habeşli bir köle **Bilal**. Bir yanda zengin tüccar **Abdurrahman b. Avf**, diğler yanda demirci **Habbab b. Eret**. Bir yanda Kureyş'in gülü **Mus'ab b. Umeyr**, Ammar bin Yâsir ve diğler yanda Rum diyarından gelmiş **Suhayb-i Rumi**.

Siyer kaynaklarımızı, İbn Sa'd'ın *Tabakât*'ını incelediğimizde görüyoruz ki, bu evde "Sınıf Farkı" yerle bir edilmiştir. O kapıdan içeri giren herkes eşittir. Cahiliye'nin "Sen kölesin, ben efendiyim" zihniyeti, Erkam'ın evinin eşğinde bitmiştir.

Mus'ab b. Umeyr (r.a.)... Ah Mus'ab! Mekke'nin en şık giyinen, en güzel kokular süren genci. Annesi ona servetler dökerdi. Ama o, Dâru'l-Erkam'ın tezgahından geçince ne oldu? Ailesini, servetini, o şaşaalı hayatı elinin tersiyle itti. Medine'ye "Muallim" olarak gittiğinde, üzerinde yamalı bir elbiseden başka bir şeyi yoktu. Ama kalbinde bir iman imparatorluğu taşıyordu. İşte Dâru'l-Erkam eğitimi budur: Dünyayı kalpten çıkarıp, Allah'ı kalbe koymak!

ZİRVE VE HURUC: Hız. Ömer'in Gelişi

Zaman ilerliyor, sayı 39'a ulaşıyor. Dışarıda baskı, zulüm had safhada.

Hız. Ömer (r.a.)'ın nasıl iman ettiğini ve Darü'l-Erkam'a gelişini birlikte hatırlayalım. Ömer bin Hattab (r.a.), İslam'dan önce Kureyş'in en gözü pek gençlerindendi. Başlangıçta Müslümanlara düşmanlıkta ileri gitmiş, hatta bir gün eline kılıcını alıp (hâşâ) Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellemi öldürmeye niyet etmişti. Öfkeyle yola çıktığında, rastladığı biri ona önce kız kardeşi ve eniştesinin de Müslüman olduğunu söyleyince, önce onların evine yöneldi. Kız kardeşi Fâtıma ile kocası Said bin Zeyd (r.a.), evlerinde Kur'an okuyorlardı. Hız. Ömer kapıyı çalınca telaşlandılar. Ömer içeri girip de onları namaz kılariken bulunca hışımla Said'in üzerine yürüdü, kardeşine de tokat attı. Kız kardeşinin yüzünden kan aktığını görünce biraz duraksadı. Sonra duvarda asılı bir sahifedeki Kur'an ayetlerini görmek istedi. "**Tâ-Hâ**" Sûresi'nden birkaç ayet okuduğunda kalbi yumuşamaya başladı. Nihayet onlara, "Muhammed şimdi nerede? Beni O'nun yanına götürün" dedi.

Hız. Ömer, kılıcı belinde, doğruca Safâ tepesine yakın Erkam'ın evine yöneldi. O sırada Darü'l-Erkam'da bulunan sahabîler, Ömer'in yaklaştığını haber aldılar. Korku ve endişe dalgası odada hissedildi. Çünkü Ömer, İslam'a en çok karşı çıkanlardan biriydi ve silahlı halde geliyordu. Sahabeden biri kapı aralığından bakıp "**Yâ Resûlallah, Ömer kılıcını kuşanmış geliyor!**" diyerek içeri haber verdi. Hız. Hamza (r.a.) ise henüz birkaç gün önce Müslüman olmuş olmasına rağmen büyük bir **güven ve teslimiyet** ile şöyle çıkış yaptı: "**Bırakın gelsin! İyi niyetle geldiyse ne âlâ, yok eğer kötü bir niyetle geldiyse, onun işini kendi kılıcıyla bitiririz!**" İşte Hız. Hamza'nın bu cesur sözleri oradaki kardeşlerine cesaret verdi. Resûlullah (s.a.v.) da "**Kapıyı açın, gelsin**" buyurdu. Kapı açıldı, Hız. Ömer içeri adım atar atmaz, Allah Resûlü karşısında dimdik durdu. Habibullah, o güçlü kuvvetli adamı belinden tutup ortalığa çekti ve sarsılan bir sesle "**Ey Hattab'ın oğlu! Buraya neden geldin? Daha ne zamana kadar bu gidişine devam edeceksin? Allah'tan bir belâ inmesini mi bekliyorsun?**" diye sordu. Hız. Ömer yumuşamış bir eda ile "**Yâ Resûlallah! Allah'a ve Resûlü'ne ve onun getirdiklerine**

iman etmeye geldim” deyiverdi. Onun bu sözünü duyan Allah Resûlü (s.a.v.) adeta bir kuş gibi sevinçle **“Allahu Ekber!”** diyerek tekbir getirdi. Bunu işiten ev halkı da tekbirler almaya başladı. Orada bulunan erkek-kadın bütün mü’minler secdelere kapanıp şükrettiler, gözyaşları döktüler. Çünkü Allah, “Ömer”iyle İslam’ı izzetlendirmişti. Öyle ki o gün oradakiler, **“Ömer’in İslam’a girişiyle sanki her şey değişti”** dediler.

Onun hidayetiyle Müslümanlar izzet bulmuş, açıktan ibadet edebilecek güce erişmiştir. Bu gerçeği Abdullah bin Mes’ud (r.a.) şöyle ifade eder: *“Ömer’in İslam’a girişi bir fetihtir, hicreti bir zaferdir, hilafeti bir rahmettir. Vallahi biz Ömer müslüman olana kadar Kâbe’nin yanında açıkça namaz kılamıyorduk!”*. Gerçekten de Hz. Ömer’den evvel mü’minler, müşriklerin yoğun baskısı sebebiyle Kâbe’de açıktan namaz kılmaya cesaret edemiyordu. Fakat Allah Teâlâ, Resûlü sallallahu aleyhi ve sellem’in duasını kabul etti ve Hz. Ömer gibi kudretli bir kişiyi İslam’a kazandırdı. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, daha Ömer (r.a.) iman etmeden evvel şöyle niyaz etmişti: *“Allah’ım, İslam’ı Ömer bin Hattab ile veya Amr bin Hişâm (Ebû Cehil) ile güçlendir!”* Rivayet edilir ki bu dua semada “Âmin” buldu ve Allah, hayır ve bereketini Hz. Ömer’de tecelli ettirdi. Sonraları Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem, “Allahım, Ömer’i hak dininde musahhar kıl (hizmetine ver)!” diye dua ettiğinde, Cebrâil (a.s.) gelerek *“Yâ Muhammed, Mekke’de Faruk diye anılan bir zât var; göklerde ise o Meahul (iltifat olunmuş) diye anılır”* diyerek Hz. Ömer’in ilahi desteğe mazhar olduğunu bildirmiştir. Hz. Ömer Müslüman olduğunda Erkam’ın evinde bulunan erkek mü’minlerin sayısı tam **kırk** olmuştu. Allah’a inanan bu kırk güzel insan, yeryüzünde tevhidin çekirdeğini oluşturmuşlardı. Bu yüzden İslam tarihinde “İlk kırk mü’min” ifadesi önem arz eder. İbn Hişâm’ın siyerinde şu bilgi yer alır: *“Resûlullah (s.a.v.), Safâ tepesinin eteklerindeki Erkam’ın evinde gizlice insanları İslam’a davet etti; nihayet Hz. Ömer’in katılımıyla Müslümanların sayısı kırka ulaştığında, ancak ondan sonra açıktan tebliğe başladı”*.

Darü’l-Erkam dönemi böylece sona ermişti. Fakat orada yetişenlerin her biri birer **irfan yıldızı** oldu. Kimi ileriki yıllarda Habeşistan’a hicret etti, kimi Medine yollarına düştü. Erkam (r.a.) evini terk edip Medine’ye hicret etti; o mütevazı ev ise Mekke’de hatırası ile yaşamaya devam etti. Hz. Erkam, vefatından önce bu evini vakfetti; *“Satılmasın ve miras olarak bölünmesin”* diye vasiyet etti. Onun nesli asırlarca o evde ikamet etti. Tâ ki Abbasi Halifesi Mansur onu satın alıp oğlu Mehdi’ye bıraktı; halife Mehdi de eşi Hayzürân Hatun’a hediye etti. Hayzürân, evi yeniden inşa ettirip bitişindeki birkaç arsayı da alınca, Mekkeliler oraya **Dârü’l-Hayzürân** demeye başladı. Hatta bir namazgâh olarak kullanılsın diye evin içine küçük bir mescid yaptırıldı. Osmanlı döneminde Sultan III. Murad, Darü’l-Erkam’ı mescid olarak restore ettirdi (H. 999/M.1591). Yakın zamanlara kadar Darü’l-Erkam binası Mekke’de duruyordu. Ancak maalesef geçtiğimiz yüzyılda yapılan genişletme çalışmalarında yıkılarak Hareme dahil edildi. Şimdilerde ziyaret ettiğimiz Safâ tepesinin çevresinde, belki farkında olmadan, bizler Darü’l-Erkam’ın eski mahallinde yürüyoruz. Resmî bir işaret olmasa da, mü’minlerin gönlünde orası hâlâ büyük bir hatıra ve muhabbet mevkiidir.

Darü’l-Erkam hadisesinin bizlere hangi **hikmetleri** gösterdiğini biraz tefekkür edelim. Bu küçücük evin ve oradaki 40 güzide insanın, hem zahirde hem bâtında, İslam tarihinde ve gönül dünyamızda müstesna bir yeri vardır.

Zahiren baktığımızda, Darü’l-Erkam seçimi ve orada sürdürülen gizli davet, tamamen **stratejik bir tedbir** olarak görünüyor. Müslümanlar güçlenene kadar canlarını korumak, dinlerini öğrenip yaşamaya devam etmek için böyle bir gizlenme dönemi geçirmişlerdir. Bu, bize **ihtiyat ve**

basiretin önemini öğretiyor. Hakk davanın temsilcileri, gerektiğinde akıllıca yöntemlerle hareket etmeli, karşılaştıkları tehlikelere karşı meşru tedbirler almalıdır. Nitekim Allah Resûlü (s.a.v.), Mekke döneminde bazen açık tebliğ yapmış, bazen de Darü'l-Erkam gibi gizli bir mekânda faaliyet yürütmüştür. Bu bize, **sabr ile tedbirin birlikte yürütülmesi** gerektiğini öğretiyor. Zira her işin bir vakti ve yöntemi vardır. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, sırası gelmeden mü'minleri tehlikeye atmaktan sakınmış, önce onların eğitimine ehemmiyet vermiştir. **Üç yıl süren gizli davet** döneminde inen Kur'an ayetleri, sahabeyi tevhit akidesinde sağlamlaştırdı. Kalpler putlardan temizlendi, yalnız Allah'a iman ve teslimiyetle doldu. İşte Darü'l-Erkam, bu imanın kökleştiği yerdir.

Batınen baktığımızda ise Darü'l-Erkam, belki de daha derin manalara işaret eder. Mânevi nazarla görünen odur ki, İslam'ın nuru önce kalplerde parlamış, sonra dış dünyaya yayılmıştır. Darü'l-Erkam'daki günler, İslam ümmetinin bir nevi **rahm-i mânevisi**, yani doğum sancılarının çekildiği, çekirdeğin filiz verdiği bir tekâmül devresidir. Nasıl ki bir **tohum** toprağın altında gizlice çatlar, kök salar ve zamanı gelince başak verir; İslam da önce Erkam'ın evinin sinesinde boy verdi, güçlendi, sonra yeryüzüne dal budak saldı. Bu yönüyle bakıldığında Darü'l-Erkam, bize **sabır ve teenni ile yapılan bir manevi terbiyeyi** hatırlatır. Büyük mutasavvıflar derler ki, **“Kim ihlâs ile kırk gün Allah için ibadet ve murakabe ederse, hikmet pınarları kalbinden diline akar.”** Gerçi bu söz, genellikle insanların bireysel manevi yolculuğu için söylenir, fakat biz bunu cemaat planında da düşünebiliriz. Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, yaklaşık kırk sahabeyle birlikte öyle bir ihlas ve teslimiyet ortamı meydana getirdi ki, o küçük topluluğun ihlası neticesinde Allah onlara hikmet ve nusret (yardım) lütfetti. O kırk mü'minin her biri adeta birer **hikmet pınarı** oldu. Onların dilinden hep hayır ve hakikat döküldü. Zira öyle bir muallimin terbiye halkasındaydılar ki, O (s.a.v.) bütün insanlığın öğretmeni olarak gönderilmişti.

İslam irfanında **“kırk”** sayısı sıkça geçer. **Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem 40 yaşında** peygamber oldu. Nice nebîler 40 gün halktan uzak kalıp Allah'a yöneldi (Musa aleyhisselamın Tûr-i Sina'da 40 gün kalması gibi). Tasavvuf yolunda erbain çıkarmak, yani **40 günlük halvet (inziva)** yapmak, nefis terbiyesinde bir usuldür. Hatta bazı tarikatların geleneğinde vardır ki, yeni dervişler 40 gün süreyle özel eğitime tâbi tutulur; buna **“çille”** denir. Bütün bunlar kırk sayısının bir **olgunlaşma eşiği** olduğunu gösterir. İşte Darü'l-Erkam'da kırk sahabinin yetişmesi de sanki İslam toplumunun ilk **“erbain eğitimi”** idi. Yani manevi tekâmülün kritik eşiği orada aşıldı. Bu kırk kutlu insan, İslam ümmetinin çekirdeğini teşkil ettiler. Onların imanındaki derinlik, ihlasındaki samimiyet öyle büyüktü ki, koca koca diyarlar sonradan onların nuruyla aydınlandı. Bir düşünün: O gün Darü'l-Erkam'ın küçük odalarında oturan Ali'ler, Mus'ab'lar, Ömer'ler, Osman'lar, Allah yolunda öyle hizmetler ettiler ki, daha genç yaşlarında diyar diyar dağılıp Allah'ın dinini yaydılar. Mus'ab bin Umeyr (r.a.) hicretten önce Medine'ye muallim olarak gönderildi; orada İslam'ı bilmeyen neredeyse kimse kalmadı. Habeşistan'a giden sahabeler İslam'ı Afrika topraklarına taşıdılar. Medine'ye hicret edenler, orada kardeşlik ve medeniyetin temelini attılar. Kısacası, Darü'l-Erkam'ın bereketi dalga dalga bütün cihana yayıldı.

Bu hadisenin bir başka batını dersini de **“sohbet ve dost meclisi”** kavramında görebiliriz. Zira Darü'l-Erkam, aynı zamanda bir **sohbet meclisi** idi. Orada ashab-ı kirâmın kalpleri, bizzat âlemlerin Efendisi'nin nurlu sohbetiyle yoğruldu. İmam Rabbânî (kuddise sirruh), Mektûbât adlı eserinde Sahabe'nin kemale erişmesini sağlayan en büyük nimetin, **Resûlullah ile sohbet** nimeti olduğunu vurgular. Onların o sohbet sayesinde eriştiği makama, en büyük evliyalar bile yolun sonunda ancak cüz'î bir parça erişebilir. Bakınız İmam Rabbânî Hazretleri nasıl çarpıcı bir misal veriyor: **“Hz. Hamza'yı (r.a.) şehit eden Vahşî, sadece bir defa Peygamberimiz sallallahu**

aleyhi ve sellemle sohbet etme şerefine erdiği için, Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellemi hiç görmeden iman eden ünlü zahid Veysel Karânî'den daha üstündür." Bu söz, **Peygamber sohbetinin kudsiyetini** anlatmaya yeter sanırım. Gerçekten de Ashab-ı Kirâm'ın imanının doruğa erişmesinin sırrı, Nebiyy-i Zîşan'la aynı mecliste bulunmaları, vahye ve nübüvvet şâhitlik etmeleri idi. Onların kalpleri, adeta Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in manevi nazarıyla saflaştı, cilalandı. İşte Darü'l-Erkam, o nazarın en yoğun tecelli ettiği mektepti. Yüce Allah onları öyle terbiye etti ki, Kur'an-ı Kerim'de *"Onlar kendi aralarında merhametlidir"* (Fetih 48:29) buyurarak sahabeyi övmüştür. Onlar orada birlik ve beraberliği, kardeşliği, fedakârlığı öğrendiler. Orada birbirlerine kenetlendiler; öyle ki artık kimse bu vahdeti dağıtamazdı.

Büyük mutasavvıflar ve âlimler bu nedenle **Sahabe neslini** hep en yüksek örnek nesil olarak görmüşlerdir. Az önce İmam Rabbânî'den bahsettik. Yine o, bir mektubunda şu meâlde yazar: *"Resûlullah (s.a.v.) ile beraber olma şerefi, bütün faziletlerin ve kemâlâtın üzerindedir. Sahabenin tümü bu nimete ortak olmuştur. Onların imanı, bizzat Nebî (s.a.v.) ile beraberlikleri ve vahyin nüzûlüne şahitlik etmeleri sayesinde yakîn mertebesine ulaşmıştır. Sahabeden sonra imanda bu derece, hiç kimseye nasip olmamıştır."* Subhanallah! Demek ki, Darü'l-Erkam'da yetişen ilk mü'minlerin kalitesini, sonraki nesiller ancak gıpta ile izleyebilir. Hadîs-i şerifte de **"İnsanların en hayırlısı benim asrımda yaşayanlardır (yani sahabemdir)"** buyuran Resûl-i Ekrem, bu gerçeği mühürlemiştir (Buhârî, Fezâilü's-sahâbe 1).

Şu halde bizlere düşen nedir? Bizler de sahabe misali, Peygamber aşkıyla dolmaya gayret edeceğiz. Her şeyden evvel onların yolunu takip etmeye çalışacağız. İmam Mâlik Hazretleri'nin şu sözü meşhurdur: *"Bu ümmetin sonunu, ancak ilk neslin yöntemi ıslah edebilir."* Yani bizler bugün yeniden izzet bulmak istiyorsak, ashab-ı kirâmın izinden gitmeliyiz. Onların Kur'an ve sünnete bağlılığı, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e duydukları sevgi, birbirlerine kenetlenmeleri, merhamette yarışmaları... Bütün bunlar, bizim de ihya olmamızın reçetesidir.

EK BÖLÜM: BUGÜNE BAKAN YÖNÜ VE SONUÇ

Dârü'l-Erkam, tarihte kalmış bir ev değildir.

Süleyman Çelebi, *Vesîletü'n-Necât* (Mevlid-i Şerif) eserinde Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'e olan aşkı anlatırken ne diyordu? *"Cânımı cânan eğer isterse minnet cânıma, Cân nedir kim ânı kurban etmeyem cânânıma!"*. Erkam (r.a.) canını da malını da kurban etmişti. Biz evlerimizi Kur'an mektebine çevirebiliyor muyuz? Çocuklarımız evde Hz. Hamza'nın cesaretini, Hz. Ebu Bekir'in sadakatini, Mus'ab'ın fedakarlığını konuşuyor mu? Yoksa sadece sanal dünyanın kahramanlarını mı tanıyorlar?

Mucizenin en büyüğü, cahiliye insanından bir Asr-ı Saadet insanı inşa etmektir. Ve bu inşa, Erkam'ın evinde başlamıştır. O yol; incitmemek, incinmemek, Allah için sevmek, Allah için vermektir.

Nitekim Kur'an'da Rabbimiz, Habibine **"Rabbinin yoluna hikmet ve güzel öğütle çağır"** (Nahl 16:125) diye emreder. Bu emir ilk asırda fiilen Darü'l-Erkam'da uygulanmıştır. Efendimiz önce en yakın çevresini ilim ve hikmetle donattı.

Ayrıca Darü'l-Erkam bize **gençlere güvenmeyi ve onları değerlendirmeyi** öğretiyor. Dikkat ederseniz, Erkam (r.a.) daha 16 yaşında İslam'la şereflenmiş bir gençti. Allah Resûlü, onun genç oluşuna bakmadı; o delikanlının evini İslam davasının karargâhı yaptı. Yine orada yetişen sahabelerin çoğu gençlerden müteşekkildi. Hz. Ali meselâ, henüz bir çocuktı; Zübeyr, Talha,

Erkam hep yirmili yaşlarının başındaydı. Allah Teâlâ dinini tebliğ ederken bu genç fidanları seçti. Onlar da canlarını ve tüm varlıklarını İslam yoluna adadılar. Bizim de bugün gençlerimize güvenmemiz gerek. Onları İslam ahlakıyla terbiye edersek, inşallah nice Erkam'lar, Ali'ler, Mus'ab'lar aramızdan çıkar. Yeter ki biz onlara İslam'ı doğru anlatalım, sevdirelim.

Diğer taraftan, Darü'l-Erkam hadisesi bize **tebliğ ve davette merhaleli hareket etmeyi** de gösteriyor. Yani her sözün, her işin bir zamanı var. Önce sağlam bir temel atılır, ardından geniş kitlelere açılır. Bizler de bir iyiliği yerleştirmek, bir güzelliği yaymak istediğimizde, önce küçük bir grupla işe başlamalı, planlı ve donanımlı hareket etmeliyiz. Kervan yolda düzülür misali, hiçbir hazırlık yapmadan yola koyulmak, davaya zarar verebilir. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, 3 yıl boyunca adeta “çekirdek ekip” yetiştirdi. Onlara Kur'an'ı, imanı en güzel şekilde öğretti. Sonra topluma açıldı. Bu, bize sabırlı olmayı öğretiyor. Toplumda kalıcı bir tesir bırakmak istiyorsak, **evvela işin eğitim boyutuna** önem vermek zorundayız.

Son olarak, şunu belirtelim ki Darü'l-Erkam günleri, her ne kadar zor ve sıkıntılı günler olsa da, Allah'ın yardımı daima mü'minlerle beraberdi. **Allah, inananları asla yalnız bırakmadı.** En umulmadık kişileri Müslüman ederek, düşmanları dost eyledi. Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem ve ashabı, nice baskılara sabrettiler; hiçbir zaman ümitlerini kaybetmediler. Neticede Cenâb-ı Hak onlara Mekke fethini, Medine İslam devletini, nice zaferleri nasip etti. Demek ki biz de zor zamanlarımızda yılmayacağız. Sayımız az olsa bile, **“Allah bize yeter, O ne güzel vekildir”** (Âl-i İmrân 3:173) diyebileceğiz. Nitekim Yüce Rabbimiz Bedir'da 313 mü'mine melekleriyle yardım ederek bin kişilik düşmana galip getirdi. Uhud'da yaralı mü'minleri **“Gevşemeyin, üzölmeyin, eğer imanınız kâmil ise en üstün sizsiniz”** (Âl-i İmrân 3:139) diye teselli etti. İşte Darü'l-Erkam'daki ilk Müslümanlar da iman dolu yürekleriyle, sayılarının azlığına bakmadan, Allah'a dayandılar. Onlar her şeylerini terk ettiler, ama Allah onlara öyle kapılar açtı ki dünyanın dört bir köşesine nur ulaştırdılar. Bu açıdan bakarsak, biz de bugün sayıca az olabiliriz, imkânlarımız kıt olabilir; fakat eğer Allah'a dayanır, birbirimize kenetlenirsek, inşâallah zafer ve nusret erişecektir. Yeter ki kalplerimizi bir “Erkam evi” yapalım. Yani kalbimizi, imanî hakikatlerin öğrenildiği bir mektep haline getirelim. Yeter ki ailemizi, cemaatimizi bir “Erkam evi” yapalım; muhabbet ve merhametle perçinlenelim. Unutmayalım, Allah Teâlâ, Müslümanlara sayı çokluğundan ötürü değil, iman ve ihlastan ötürü yardım eder. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de **“Nice az topluluk, Allah'ın izniyle, çok kalabalık topluluğa galip gelmiştir”** buyrulur (Bakara 2:249). Bize düşen, o “az ama öz” topluluk gibi tertemiz olmaktır.

Sözlerimi sevgili Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in şu müjdesiyle bitirmek isterim: **“İslam garip başladı ve tekrar garip hale dönecek. Ne mutlu o gariplere!”** (Müslim, İmân 232). Evet, İslam ilk ortaya çıktığında Mekke müşriklerinin arasında garipti, Darü'l-Erkam'ın odalarına sığınmış birkaç mü'min ile temsil ediliyordu. Sonra Allah onu aziz kıldı. Gün gelecek, belki mü'minler yine garip duruma düşecek. Fakat Allah'ın yardımı garip kullarına da yetişecek inşâallah. Yeter ki biz o garip ama yiğit ilk mü'minlere lââyık ümmet olalım.

DUA

Estağfirullah, estağfirullah, estağfirullah.

Bismillahirrahmanirrahim.

Hüvallâhü'llezî lâ ilâhe illâ hû. Âlimü'l-ğaybi ve'ş-şehâdeh. Hüve'r-Rahmânü'r-Rahîm.

Hüvallâhü'llezî lâ ilâhe illâ hû.

El-Melikü'l-Kuddûsü's-Selâmü'l-Mü'minü'l-Müheyminü'l-Azîzü'l-Cebbâru'l-Mütekebbir.

Sübhânallâhi ammâ yüşrikûn.

Hüvallâhü'l-Hâlikü'l-Bâriü'l-Musavviru lehü'l-Esmâü'l-Hüsnâ. Yüsebbihu lehü mâ fi's-semâvâti ve'l-ard. Ve hüve'l-Azîzü'l-Hakîm.

Hüve'l-Evvelü ve'l-Âhirü ve'z-Zâhirü ve'l-Bâtın. Ve hüve bi-küllü şey'in alîm.

Ğâfirü'z-zenbi ve kâbilî't-tevbi şedîdî'l-ikâbi zi't-tavl. Lâ ilâhe illâ hû. İleyhi'l-masîr.

La havle ve la kuvvete illa billahil **Aliyyil Azim.**

Subhânallâhi velhamdulillahi ve la ilahe illallahu vallahu Ekber.

Allahümme salli alâ Seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli Seyyidinâ Muhammed ve alâ Ashâb-ı Ecmaîn ve alâ Ehl-i Beyt ve alâ Ashâb-ı Bedr ve Melâiket-i Bedr ve alâ Ashâb-ı Kehf ve alâ Ashâb-ı Rakîm ve alâ Cemî-i Enbiyâ-i ve'l-Mürselîn.

Allâhümme salli ve sellim ve bârik alâ seyyidinâ Muhammedini'l-fâtihî limâ uğlika ve'l-hâtimi limâ sebeka. Nâsırı'l-hakkı bî'l-hakkı ve'l-hâdî ilâ sırâtike'l-müstakîm. Ve alâ âlihî hakka kadrihî ve mikdârihi'l-azîm.

İnnâ fetahnâ leke fethan mübînâ.

Ya Allah, Ya Rahman, Ya Rahim, Ya Halık, Ya Bari, Ya Musavvir, Ya Hayyu, Ya Kayyum, Ya Hennis, Ya Mennan, Ya Kerîm, Ya Kadir, Ya Rezzak, Ya Mütekebbir, Ya Zülcelal-i Velikram, Ya Vehhab, Yâ Gafûru'r-Rahîm, Yâ Erhame'r-Râhimîn.

Bizler sen lütuf ve nasip etmezsen seni bilmekten ve seni zikretmekten, en güzel şekilde anmaktan aciziz. Bize lütuf ve nasip eyle ki seni en güzel şekilde bilip en güzel şekilde zikrederim ve sana en güzel şekilde niyaz edelim.

Bizleri ve neslimizden gelenleri sadık, salih, mümin, mütteki kullarından eyle **Ya Veliyy.**

Bizleri ve neslimizi, Zatına ve Resulullah sallallahu aleyhi ve selleme en yakın kıldığın, en çok

yaklaştırdığın, en yakın eylediğin kullarından eyle **Ya Karîb**.

Bi hürmeti **Tâ-Hâ ve Yâ-Sîn**; bizleri Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem in edebiyiyle edeplendir **Ya Reşîd**.

Onun adabıyla adaplandır, Onun ahlakıyla ahlaklandır **Ya Hamîd**.

Ya Rabbi, bizleri Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem in hayasıyla hayalandır.

Ya Azîm; O'nun hayreti ve huşusuyla bizi hayretlendir ve huşu içinde tut.

Ya Sabûr; bizi Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem in takvasıyla takvalandır.

Onun sabrıyla sabırlandır.

Yâ Berru, Yâ Latîf, Yâ Mü'min; O'nun bereketiyle bereketlendir. O'nun basireti ile basiretlendir. O'nun feraseti ile ferasetlendir. O'nun sekinesi ve tevazusu ile donat.

Allâhümme salli alâ seyyidînâ Muhammedin tıbbi'l-kulûbi ve devâihâ. Ve âfiyeti'l-ebdâni ve şifâihâ. Ve nûri'l-ebsâri ve diyâihâ. Ve alâ âlihî ve sahbihî ve sellim.

Yâ Bâsit, Yâ Vedûd; O'nun kalbini ve göğsünü genişlettiğin gibi, bizim kalbimizi ve göğsümüzü genişlet.

Yâ Raûf; O'nun kalbine ihsan ettiğin sevgiyi, merhameti, rahmeti, aşkı, teslimiyeti, ihlası bizlere de nasip eyle.

Yâ Mübîn; O'nun tefekkürü ve aklını derinleştirdiğin gibi, genişlettiğin gibi, hakikatlerini ona nasip ettiğin gibi bizim de aklımızı, tefekkürümüzü genişlet ve derinleştir.

Ve hakikatlerini bizlere ayan eyle.

Yâ Halîm; bizleri Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem gibi güzelleřtir.

Onun huyları gibi huylarımızı güzel eyle.

Onun gibi sevimli eyle.

Onun gibi yumuşak huylu eyle bizi.

Ya Vâsi; Resulullah sallallahu aleyhi ve sellemi her zerremiz üzerine yaz.

Her zerremize onun nurunu yerleřtir Ya Rabbi.

Ya Hakk; bizleri ve neslimizden gelenleri kıyamete dek dini İşlam ve iman üzerine sabit eyle.

Nasrun minallâhi ve fethun karîb ve beřřiri'l-mü'minîn.

Bi sırrı **Elif-Lâm-Mîm ve Elif-Lâm-Râ;** Resulullah sallallahu aleyhi ve sellemi alemlere nur ve rahmet olarak gönderdiğin gibi, bizleri de alemlere, ümmeti Muhammed'e ve insanlığa nurunun ve rahmetinin birer aynası ve vesilesi kıl **Ya Nûr.**

Bi hakkı **Nûn ve'l-Kalem;** bize katından ilim ve rahmet ver **Ya Âlim.**

Bize hikmet ver **Azîzü'l-Hakîm.** Bize hidayet ver **Ya Hâdi.**

Bizleri ümmeti Muhammed'in hayrı, hasenatı, şıfası ve hidayeti için birer anahtar kıl; bütün güzellikleri üzerimizde cem eyle **Ya Câmi.**

Ya Kuddûs; nefsimizin hevasından, aşırılığınan, eksikliğinden Sana sığınırız. Bizi beri eyle, pak eyle.

Ya Rabbi, şeytanın vesvesesinden ve saptırmasından Sana sığınırız. Bizleri muhafaza eyle.

Ya Hafız, Ya Müheymin; bi hakkı **Kâf-Hâ-Yâ-Ayîn-Sâd ve bi hürmeti Hâ-Mîm, Ayîn-Sîn-Kâf;** insanların, cinlerin ve Deccalin fitnesinden, zulmünden ve şerrinden Sana sığınırız. Bizleri beri eyle, muhafaza eyle.

Yâ Selâm, Yâ Bâkî; nefsimizin fenâsını, bekâsını; nefsimizin mutmain olmasını, kemâliyetini ve râziyetini bizlere nasip eyle.

Rabbene'ftah beyneâ ve beyne kavminâ bi'l-hakki ve ente hayru'l-fâtihîn.

Yâ Fettah, Yâ Semî, Yâ Basir, Yâ Habîr, Yâ Bâis, Yâ Şehîd; gözümüzün, kulağımızın, aklımızın ve kalbimizin perdelerini kaldır. Bizlere Ayne'l-yakîn ve Hakka'l-yakîni nasip eyle.

Yâ Gaffâr, Yâ Tevvâb, Yâ Afüvv; günahlarımızın izini silip, seyyiatımızı hasenata (günahlarımızı sevaplara) tebdil eyle. Bizi huzuruna, üzerinde günah tozu kalmamış 'Selim bir kalp' ile al.

Yâ Muhyî, Yâ Mümît; bizi fani dünyanın lezzetlerine karşı ölü, Bâkî olan Zatının muhabbetine karşı diri kıl. Bize 'ölmeden önce ölmenin' ve Seninle ebediyen dirilmenin sırrını yaşat.

Ya Şekûr; bizleri kendisinden memnun ve razı olduğun ve Senden memnun ve razı olan kulların

eyle.

Her zerremizle ve tüm varlığımız ile Sana teslim oluyoruz **Yâ Ni'mel Vekîl**.

Ya Mâlik, Ya Samed, Ya Ganîyy; bizler Senin kulunuz ve ancak kulluk makamında Senin yüceliğini idrak edebiliriz.

Ya Rabbi, bizleri kulluk makamını daimi eyle, bizleri kulluk makamında himaye eyle, muhafaza eyle.

Yâ Râfi, Yâ Nâfi, Yâ Muğnî; derecemizi kulluk makamında yükselt, ilmimizi ve amelimizi ümmete faydalı kıl, gönlümüzü Senden gayrısına muhtaç etmeyecek bir zenginlikle zenginleştir.

Yâ Evvel, Yâ Âhir, Yâ Zâhir, Yâ Bâtın; başlangıcımız Sensin, sonumuz Sana varır. Zâhirimizi Hakk ile, bâtınımızı hakikat ile süsle.

Allâhumme'kfinâ bi-Resûlillâh.

Allahümme salli ala ruhi seyyidina Muhammedin. Allahümme salli ve barik ala Seyyidina Muhammedin ve ala ali Seyyidina Muhammed ve ala ümmeti Muhammed. Kema salleyte ve barekte ala İbrahime ve ala ali İbrahim. Inneke Hamidun mecid.

Dualarımızı Rasulullah sallallahu aleyhi vesellemin duası gibi Onun hürmetine kabul eyle, **Ya Mucîb**.

Âmin.

Subhâne rabbike rabbil izzeti ammâ yasifûn. Ve selâmun alel murselîn. Vel hamdu lillâhi rabbil âlemîn.

Şükran lillâh, tevekkeltu alallâh, lâ ilâhe illallâh.

Lillâhi Teâlâ'l-Fâtiha ma'as-Salavât.